

Tranes Bladet

Skåne Tranås

december 2017

nr 4

TranesBladet

Ansvarig utgivare:

Lars Olof Glifberg
Tranås Ungdomsförening

Ordförande:

Lars Olof Glifberg

Redaktör:

Gunilla Blomberg
0704-86 85 49
gunilla.blomberg@telia.com

Omslagsbild:

Julmarknad 80-tal
Bo Eng,
Margareta Mårtensson,
Knut Hansson
foto: okänd

Kontakt

Ordförande:

Lars Olof Glifberg
0709-14 44 92
glifberg.1@tomelilla.nu

Tranesbladet:

c/o Gunilla Blomberg
Rosencrantzgatan 14
273 31 Tomelilla

Medlemsregister:

Anna-Lisa Olsson
0417-202 62
alo.tranes@tele2.se

Logi Munkamöllan:

Gerd de la Motte
0417-203 30
info@skanetranas.com

Lars Olof Glifberg

Traningar!

Det var ju alldeles nyss som vi höll på med vagnar, blommor och Blomsterfest. Minns att det faktiskt blev uppehållsväder precis när vagnarna rullade ut! Uppehållsväder var det däremot inte när Veteranträffen skulle gått av stapeln. Tyvärr fick vi ju ställa in den i år. Men, så är det, vädrets makter kan inte ens Tranås Ungdomsförening tyvärr. Nu plötsligt står vi inför

råda över -

Julmarknad, Lucia, Jul och vinter. Varje årstid har sitt och det händer hela tiden något i vår by och det är jätteroligt. Mindre roligt är att Gerd valt att lämna Munkamöllan vid årsskiftet efter 30 år som värd.

Vilket fantastiskt arbete och vilken utveckling som skett under åren. Från handskrivna bokningsliggare till tvåstjärnigt hotell, och tänk så många människor som kommit och åkt

- och kommit tillbaka år efter år!

Den 27 januari ställer vi till med fest. Det blir en uppskjuten oktoberfest - vinterfest. Boka in i nya kalendern redan nu!

Vinterfest

Tranessgården

27/1 2018 kl 18-01

Go mat som vanligt

250 kr / person

O.s.a 12/1

Anmälan till:

0709-14 44 92

glifberg.1@tomelilla.nu

Gammaldags Julmarknad

10 december kl 12-16

Gammaldags Julmarknad med ett trettiotal utställare och hantverkare på Torget samt inne på Tranesgården. Servering med underhållande julmusik, lämna din önskelista till Tomten, korvgrillning och försäljning av granar och glögg m.m.
Ca 12:30 kommer tomtenissarna inridande till byn.

**BÄDDSOFF
EXPERTEN**

Österlen inredning
möbler från Österlen

Till nästa år blir allt bäddbart.
Alla våra möbler kommer att bli bäddbara då vi satsar mer på sängskåp tillverkade på Österlen.

Därför säljer vi den 10 december i samband med Julmarknaden i Skåne tranås ut alla möbler som inte är bäddbara.

50%

Öppet kl 12-16 10 dec Tranesvägen 9 (utmed väg 19)

tovningskurs i ateljé gymnasalen

På torsdagseftermiddagen den 26 oktober samlades entusiasterna och kursdeltagarna på Munkamöllan för en kreativ långhelg i ullens tecken. Detta var tredje gången en liknande kurs arrangerades här. Christina Skovmose berättar att de började redan på torsdagskvällen med genomgång och mönstertillverkning. Det är perfekt, säger hon med en ljus fin lokal bara fem minuters gångväg från vårt boende och som vi kan disponera även på kvällen. På fredagen tovades kängorna klara och de fick torka under natten. Det är ett styvt jobb att få ullen tillräckligt fast så att kängorna håller för dagligt bruk. Kursledare var Annelie Richardsson från Orust och när Tranesbladets utsände var på besök på lördagen höll de flesta på med hälförstärkningarna och alla arbetade i full koncentration. Under söndagen sattes öljetter och sulorna limmades. Till våren blir det en ny kurs, fast kanske med ett annat tema. För intresserade, kontakta Christina Skovmose på: 0707-849 300 eller titta in på hemsidan: www.skovmosebyhand.se

skidläger i byn

Gudrun Nilsson och Lise Svensson

Den 14 oktober var det dags för rullskidorna att inta Skåne Tranås med träningsläger för fjärde gången. Andrarums IF står som arrangörer i vanlig ordning och ledare/tränare kom från Ski Team Skåne. Man samlades klockan nio på Munkamöllan för genomgång och indelning i grupper. I år har vi 37 deltagare berättar Lise Svensson. En grupp proffsåkare gav sig iväg på en längre runda, en grupp tränade olika tekniker inne i byn och en grupp yngre deltagare tränade uppe vid kyrkans parkering. Vid 16-tiden var det dags för fika, stretching och avslutning på Tranesgården. Maten för dagen fixade Annacarin Ferrus och Katarina Lundberg. Det var onekligen en häftig syn med alla skidåkare bland höstlöven. Är du intresserad av att vara med nästa gång , kontakta Lise Svensson redan nu. lise.svensson@tomelilla.nu

Munkamöllan Tranesgården

STF Munkamöllan Logi

Festsalar & Konferens

Flottaräventyr i Dammen

Flottarkärlek.

Text och musik: Hugo Lindb.

Insignjen av »Stoddas» Norge på Capol 4572

Jag var ung en gång för lingesen
en flottare med färg.
Alla jäntor var som vax uti min famn.
I alla torp i alla byar hade jag en liten vän
ifrån Norderås till skiljet ned vid Berg.

Det kom ett mail med ögonvittnes-
skildring och bilder till Tranesbladet:

“Under en stormig natt med östlig vind föll den gamla pilen ner i dammen med ett brak. Efter en del funderingar på det kommunala planet så anlände en morgon två man medförande bil och motorsåg. De tog sig ut på ön där en okulärbesiktning ägde rum och pilen kapades vid roten. Därefter var det tänkt att stam och krona skulle vinschas bort till platsen där flotten ligger för att därefter kapas i lämpliga delar. Detta gick inte helt planerligt eftersom vajern brast vid första försöket. Bengt Ohlsson hade i hast kommit till platsen för avstyra planerat försök eftersom vandrarmhemmets värmesystem ligger på dammens botten och hade kunnat skadas. En ny planering gjordes som innebar att pilen skulle kapas på plats och därefter lastas på flotten för vidare skeppning bort till dammens sydvästra hörn där en kranbil skulle ta hand om bortleveransen. Med två hjälmförsedda kommunala skogshuggare och med Bengt som skeppare och flottlastare kom så till slut pilen iväg” Ella & Sven

Munkamöllan Hotell

Gerd och Sandra meddelade med stolthet att Munkamöllan Hotell nu officiellt har fått två stjärnor enligt Visitas standard för europeiska hotell. En skylt kommer att sättas upp på Smedjan för allmänheten att beskåda. Lite förhandlingar har krävts bland annat gällande dispens för TV på alla rum, eftersom detta inte ingår i Munkamöllans koncept för stillhet, rekreation och personliga möten. Bra jobbat! Grattis!

STF Munkamöllan Logi

Munkamöllan Transegården

Festsalar & Konferens

Ljuset från Skåne Tranås

Det var Glifberg junior (Rasmus) som fick äran att föra ljuset till Ystad meddelst Grälle som sig bör. Han ledde därefter paraden efter invigningsprogrammet på Österportstorg vidare till Stortorget. En hel del ljus fanns det dock kvar i Skåne Tranås - marschaller längs väg 19 och in på Torget, på huvudbonader och i grillen på vilken det grillades korv. Riktigt mysigt, men ytterligare lite folk hade nog fått plats.

Sportnytt

I år gick det lite sämre för Tranås korplag i fotboll, blev faktiskt sist... Men lika glada för det! Det är kul att spela och skönt att röra på sig. På bilden ser vi i svart skjorta årets flitigaste spelare i Tranås, Jerker Olandersson. Vid hans sida står årets främste målgörare för Tranås, Jimmy Jönsson. Grattis!

-Nya friska tag inför 2018

Mona

Helenetorps Tivoli

Tranesbladets utsände hade stämt möte med Sonja och Einar Erlandsson på Helenetorps Gård för att försöka ta reda på vad som eventuellt fanns kvar av den en gång så omtalade festplatsen. Det sägs att den första dansbanan här 1898 låg i Roms mosse och att Håkan Håkansson på Helenetorp ville konkurrera med den etablerade festplatsen Tranåslund. Under 1900-talets första år kom båda platserna att läggas ner. Några år senare, 1918 var Tranåslund åter etablerad nöjesplats men det tyckte Oskar Mårtensson inte räckte till. Året efter arrenderade han skogsdungen intill Helenetorps gård och slog på stort redan från första början. En park intill skogsdungen och kullen anlades. Sonja och Einar pekar ut över gräsmattan och berättar att det på den

tiden fanns en damm där. Uppe i den stora kastanjen fanns sittplatser berättar de. Vi går en sväng upp på kullen. De pekar ut resterna av de kaffegrottor som fanns här och stenarna som utgjorde grunden för dansbanan. Det känns lite avlägset att de största och mest populära musikkapellen spelade här och att det var fyrverkerier på söndagskvällarna, mycket folk, nyförälskade par och säkert ett och annat slagsmål. I backen ner mot vägen hade man med stockar anlagt en trappa upp mot själva nöjesplatsen. Bilden längst ner till höger är tagen ner mot själva ingången. Bilden på Helenetorps spelmansstol är tagen 1925-26 av Oskar Nilsson nr 12 Tranås. T.v Hansy Muranius född Jönsson och t.h Rika

Andersson född Nilsson. Nöjeslivet på Helenetorps Tivoli tog slut samtidigt som för Tranåslund 1942.

Tranåslunds Tivoli

Tranåslund är en av de äldsta dans- och festplatserna i bygden. 1918 arrenderade Tranåsbönd och snickarmästaren Axel Andersson nöjesplatsen, renoverade dansgolvet, byggde bord och bänkar med mera. Dock byggdes ingen kurtill den som sålde inträdesbiljetter. Här fanns ställningar i vilka man hissade upp stora gaslyktor (karbidlampor) när mörkret föll på. Kanske är det ärran efter dessa man kan se på några av de stora ekarna? 1920 byggdes musiktribunen och Otto Andersson på Klockaregården ävertog arrendet. 1923-25 var Tranåslund nedlagt då konkurrensen från Helenetorp blev för stor. 1925 tog Karl Nilsson upp kampen och gjorde platsen till ett riktigt tivoli.

Nu blev det serveringslokal, skjutbana, fotbollsplan och allehanda aktiviteter. 1928 byggdes dansbanan ut och blev överbyggd med tak. Bilden uppe till höger visar ett gäng ungdomar från Tranås vid en fest som de anordnat för pengar de fått in under en maj-sjungning. Lokalen fick de låna gratis av Karl Nilsson. De hade fått ett erbjudande av Oskar Mårtensson på Helenetorp. Han erbjöd dem sin lokal för 20 kr samtidigt som han gav dem 5 kr för deras sång enligt uppgifter från skomakare Hilding Olsson. Under denna storhetstid var det regelbundet teater och revy-föreställningar i Tranåslund. Även en kändis som Edvard Persson har uppträtt här. 1934 var Ester Ek och Edvard Muranius ägare till Tranåslund. Då hade banan flyttats till Ullstorp där den fick namnet Talliden. En ny dansbana byggdes längre in i skogen. Den siste innehavaren av nöjesplatsen var mjölnare Gunnar Nilsson. 1942 lades Tranåslund som festplats ner för gott. Tranesbladets utsände lyckades, förutom att skrämja en yngre ryttare, även hitta en någorlunda välbevarad kaffegrotta i detta för länge sedan så välbesökta nöjesparadis. Ulla Walters kontaktade Tranesbladet och skickade bl.a med en bild av trädet med kroken där skylten hängde vid entrén samt en bild av en bevarad mugg i vilken det numera förvaras gem på Tranåslunds Gärd. -Bara en sån sak!

Dansbanor och nöjesplatser

Kaffegrotta

Vad är egentligen en kaffegrotta kan man kanske undra? Den kan kanske beskrivas som bersåns föregångare. De gamla idealen från renässansen med geometriska trädgårdskvarter och raka grusade gångar övergavs för nya mera djärva idéer. Runda former, hemliga rum och gömda platser blev trend, precis som idag. Kaffegrottan blev populär i mitten av 1800-talet och fanns i många sydsvenska haver (trädgårdar). Den är ofta nedsänkt och stensatt runt kanterna men är ingen egentlig grotta eftersom den aldrig hade tak. Här kunde man umgås, dricka kaffe eller kanske starkare drycker i avskildhet och i lä för vind.

I alla tider har folk träffats för att umgås i någon form. De gamla vattenkällorna är sådana naturliga samlingsplatser som sedan i vissa fall levt vidare och utvecklats. Ett exempel är den tredje festplatsen i Skåne Tranås närhet - Odenslunds dansbana som låg intill den medeltida Odens källa. Dansbanan här anlades någon gång i början av 1900-talet. Man packade matkorgar som räckte hela dagen och man gav sig ut till vackra platser på utflykt som en minisemester. Det var inte ovanligt att man spelade kort och om någon spelade något instrument dansade man. På dessa utflyktsplatser såg många föreningar en inkomstkälla och man slog upp kaffeserveringar, tombola och skjutbanor. Dessa samlingsplatser med jorddansbanor byggdes ut och förbättrades och så var nöjesparken eller tivolit en realitet. De enda kvarvarande nöjesplatserna idag är Kulla och Dungen i Gyllebo. En av de största artisterna som uppträtt på Österlen är Jussi Björling 15/7 1945 i Slottsparken i Smedstorp då nästan 10 000 personer var där.

Ett halvt sekel tillbaka

Plock ur YA för den

22-30 september 1916 — 1966

I TRANÅSLUNDS TIVOLI blir det en större fest på söndag den 24 ds kl 6 em. Då det blir nästsista festen för denna säsong, torde det bli fulltalig publik. En nyhet blir att den, som köper den 1.000:de dansbiljetten, erhåller gratis en stor fin handmålad tavla — målad på duk — motiv från Jämtland. Tavlan är målad av en känd artist och är värd ca 40 kr.

Nöjesskatt

I Sverige infördes nöjesskatt 1919 som en kommunal skatt för offentliga nöjestillställningar med entré. 10 % av biljettintäkterna vid kulturella och 20 % vid andra föreställningar utgjordes av skatt. Vetenskapliga tillställningar och tillställningar anordnade i undervisningsyfte var undantagna. 1945 beslutades att kommunerna skulle inbetala hälften, vid biografföreställningar 3/4, av dessa skatteinkomster till staten. Skatten avskaffades 1963.

LÄNGORNA

TORGET
SKÅNE-TRANÅS

Butiken är fylld med
vinterns kollektioner!

Massor av julklappstips
Plaggen till julens alla fester
Presentkort

Erbjudande i butiken under
Julmarknaden

Vi önskar
alla
God Jul

Kafé Ida's butik och servering har
öppet t.o.m söndagen
10 december och öppnar åter
till Påsk.

Vi tar emot beställningar på tårter,
landgångar och smörgåstårter
som vanligt.
0417-25255
Glöm inte att beställa
jullandgången!

Närmast stundar:

10 dec. kl 12-16 Julmarknad
13 dec. kl 19 Lucia på Tranesgården
27 januari Vinterfest Tranesgården
5 mars, sex år som egen postort, flaggdag

Information på
www.skanetranas.se
och på anslagstavlan

Anmäl dig till [maillistan](#) så får du mer info om allt som händer i byn!
Kontakta Lars-Olof: 0709-14 44 92 glifberg.1@tomelilla.nu

Både TUF och Tranesbladet finns på fb

Årets julklapp 2017

Presentkort som laddas
med valfritt belopp

INGELSTA KALKON
din lokala matleverantör

Lunch - catering - delikatesser

Gårdsbutiken på Österlen
tel: 0414-285 24

www.ingelstakalkon.se

*-Vi önskar alla
gäster och kunder
en riktigt
God Jul*